

POJAŠNJENJA KRATICA I POJMOVA

U nastavku se navode najčešće korištene kratice kao i pojašnjenja pojedinih kratica i pojmova koji se navode u Strategiji i pratećim programima (ONP, NP-BBI). Pojašnjenja su dodana zbog, široj javnosti, nedovoljno poznatih stručnih pojmova ili kratica, kako bi se pridonjelo boljem razumijevanju dokumenta.

Kratice / pojam	Objašnjenje
3G	<p>3G mreže, mreže treće generacije omogućuju veći kapacitet uz više brzine prijenosa, a krajnjim korisnicima donose nove atraktivne usluge poput video-telefonije i širokopojasne brzine prijenosa podataka. 3G mreža u RH <i>predstavljena</i> 2001. godine. Poteškoće prvih 3G mreža, a posebno europskih bile su vezane uz izraziti nedostatak terminalne opreme odnosno mobitela i njihovu visoku potrošnju energije. 2004./2005. godinu u RH pokrenuta uporaba 3G komercijalnih mreža. 2.5G i 3G komunikacije omogućile su punu mobilnost i potpunu pokrivenost korisnika kojemu je, uz mogućnost neograničenog kretanja i roaming, u bilo koje doba omogućen pristup govornim i podatkovnim komunikacijama. U područjima s visokim kapacitetom korištenja i velikim zahtjevima kupaca za visokim brzinama prijenosa širi se i bežična lokalna mreža WLAN. Radi se o troškovno učinkovitoj alternativi koja zadovoljava povećane potrebe za prijenosom na kraćim udaljenostima (do 100 m). Mobilnim operatorima je zanimljiva činjenica da podatkovne usluge mogu ponuditi bez diskontinuiteta (seamlessly) pri čemu korisnik ne mora primijetiti da je sa svoje GPRS/UMTS mreže prešao na WLAN mrežu.</p> <p>WLAN i 3G mreža ne mogu zamijeniti jedna drugu, ali mogu, posebno još i uz korištenje Bluetootha-a, djelovati komplementarno te pružiti vrlo širok spektar mogućnosti korisnicima.</p>
4G	<p>Nužno je da se 3G, WLAN, Bluetooth i druge nadolazeće tehnologije objedine na strukturirani način u jedinstvenu mrežu kako bi se stvorilo komunikacijsko okruženje koje će na kvalitetan i troškovno prihvatljiv način ispuniti očekivanja krajnjih korisnika. Usklađivanje međudjelovanja različitih postojećih tehnologija te stvaranje preduvjeta za brzo i djelotvorno uvođenje novih tehnologija glavne su smjernice istraživanja vezanih uz mreže sljedeće generacije koje se često nazivaju 4G mreže ili kratice LTE.</p> <p>Temeljni cilj je postići što jednostavnije, kvalitetnije i troškovno prihvatljivije komunikacijsko okruženje budućnosti za sve kategorije krajnjih korisnika, posebno onih u krajevima za koje ne postoji dostatan interes za komercijalna ulaganja. Takovo okruženje će biti određeno većim brzinama prijenosa podataka, bržim izvođenjem prekapčanja(handoff), širokim područjem dostupnosti te okruženjem koje će korisnicima omogućavati komunikaciju s kime god žele, bilo kada i <u>bilo gdje</u>, koristeći uslugu bilo kojeg operatora na krajnje jednostavan i troškovno pristupačan način.</p> <p>Stoga je unutar 3GPP otpočelo razmatranje velikog evolucijskog koraka nazvanog LTE (Long Term Evolution) koji donosi značajno unaprjeđenje performansi, prvenstveno povećanje brzine prijenosa i smanjenje čekanja (latencije), zahtijeva manju procesorsku snagu mobilnog terminala i omogućuje poboljšano pružanje usluga uz manje troškove za korisnike i operatore. Godine 2009. u RH predstavljena</p>

	LTE tehnologija brzine do 150 Mbit/s.
ADSL	Asimetrična digitalna pretplatnička linija Asymmetric Digital Subscriber Line
AP	Pristupna točka Access Point
BDP	bruto domaći proizvod
Bit (B)	kratica od binary digit (binarna znamenka) Bit je mjerna jedinica za količinu informacije, odnosno veličinu prostora za pohranu informacije.
bit/s	brzina prijenosa podataka, količina podataka u sekundi - osnovna brzina širokopojsnog priključka barem 2 Mbit/s - brzi širokopojsni priključak >30 Mbit/s - ultrabrzi širokopojsni priključak >100 Mbit/s
DAE	Digitalna agenda za Europu Digital Agenda for Europe
DBO	Design – Build - Operate (dizajnirati – izgraditi – raditi)
DESI	Digital Economy and Society Index Indeks gospodarske i društvene digitalizacije
digitalni jaz	Izraz 'digitalni jaz' najčešće se koristi za opisivanje razkoraka između onih pojedinaca i zajednica koji imaju pristup informacijskim tehnologijama i onih koji ga nemaju. Postoji više razloga za taj 'digitalni jaz', no najvažniji je čimbenik nedostatak odgovarajuće širokopojsne infrastrukture. Sa stanovišta regionalnog razvoja, stupanj urbanizacije je važan čimbenik pristupa i korištenja informacijske i komunikacijske tehnologije.
DSL	Digital Subscriber Line = digitalna pretplatnička linija), naziv je tehnologije koja omogućava digitalni prijenos podataka u pristupnim mrežama bakrenih vodova (parica) do krajnjeg korisnika usluge.
DTK	distributivna telekomunikacijska kanalizacija
EDGE	EDGE (Enhanced Data Rates for GSM Evolution) je nova tehnologija koja omogućava operatorima mobilne telefonije da koriste postojeće GSM frekvencijske opsege (900, 1800, 1900 MHz) za pružanje multimedijalnih usluga na bazi IP brzina do 384 kb/s. EDGE može biti uveden na dva načina: kao nadogradnja GPRS sistema, koji na postojeću GSM mrežu dodaje paketsku komutaciju, i kao nadogradnja sistema baziranog na komutaciji kanala.
EKI	elektronička komunikacijska infrastruktura
FTTC	Pristup svjetlovodnim vlaknima do pločnika/kabineta (Fiber To The Curb/Cabinet) Arhitektura svjetlovodnih pristupnih kod kojih se svjetlovodna vlakna polažu do čvorova u pristupnoj mreži koji se nalaze na najvećoj udaljenosti do 1 000 m od krajnjih korisnika, radi primjene VDSL tehnologije putem preostalog dijela pristupne mreže s bakrenim paricama.
FTTH	FTTH je skraćenica od engleske složenice Fiber To The Home. Pristup svjetlovodnim vlaknima do krajnjih korisnika, odnosno zadnja dionica komunikacijske mreže između korisnika i pružatelja izvedena je svjetlovodnim (optičkim) kako bi se omogućio brz i nesmetan pristup digitalnim sadržajima do

	krajnjeg korisnika.
GIS EKI	Geografski informacijski sustav elektroničke komunikacijske infrastrukture
GPRS	GPRS (General Packet Radio Service) Općepaketne radijske usluge su ponudile sadržaj i omogućile bežični pristup Internetu, a korisnici su uvijek povezani i uvijek on-line pa lako pristupaju različitim uslugama.
GSM	GSM (Global System for Mobile communications)
HSDPA	HSDPA (High Speed Downlink Packet Access) brzi paketni pristup silaznom vezom te unaprijeđene uzlazne veze (E-UL Enhanced Uplink)
ICT	Informacijsko komunikacijske tehnologije Information and communications technology
IPTV	Internet Protocol Television Usluga digitalne televizije putem internetskog protokola
JLS	Jedinica lokalne samouprave (grad ili općina)
JRS	Jedinica područne (regionalne) samouprave (županije)
LTE	Standard pokretnih mreža 4. generacije (4G) Long Term Evolution, vidjeti 4G
MPPI	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
NGA	Pristupne mreže slijedeće (nove) generacije Next Generation Access Network
NGN	mreže slijedeće generacije Next Generation Network
NN	Narodne novine
NN Mu	Narodne novine Međunarodni ugovori
NP-BBI	Nacionalni program razvoja širokopojasne agregacijske infrastrukture National Programme for Broadband Backhaul Infrastructure
NPPI	Nacionalna infrastruktura prostornih podataka
Održivi razvoj	Održivi razvoj se objašnjava kao proces promjena u kojem su: iskorištavanje resursa, smjer ulaganja, orijentacija tehničkog razvoja i institucionalne promjene (u političkom, financijskom, obrazovnom, pravnom i dr. sustavima) u međusobnom skladu i omogućavaju ispunjavanje sadašnjih i mogućih budućih ljudskih potreba i očekivanja Svjetska komisija za okoliš i razvoj, Izvještaj "Naša zajednička budućnost", 1987. godine (Our Common Future).
OiV	Odašiljači i veze d.o.o.
ONP	Okvirni nacionalni program za razvoj pristupnih mreža slijedeće generacije
OSI	Objedinjena svjetlovodna infrastruktura trgovačkih društava u vlasništvu RH
RF	Radio frekvencija

RH	Republika Hrvatska
SPUO	Strateška procjena utjecaja na okoliš
Strategija	Strategija razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2016. do 2020. godine
UMTS	UMTS (Universal Mobile Telecommunications System) Standard pokretnih mreža treće generacije (3G) mobile telefonije. U RH je predstavljena 2001. godine. Univerzalni sustav pokretnih telekomunikacija. U 3G ubraja se i tehnologija s poboljšanom brzinom prijenosa za globalnu evoluciju (EDGE) te višestruki pristup s kodnom raspodjelom kanala (CDMA)
VDSL	DSL standard velikih brzina (Very-high-bit-rate digital subscriber line (VDSL or VHDSL)
WAN	WAN ili mreža širokog područja (Wide Area Network) koji se obično prevodi kao globalna mreža, a označava podatkovnu mrežu koja pokriva veće zemljopisno područje: gradove, države ili kontinente. Obično se koristi za međusobno povezivanje udaljenih računala ili lokalnih mreža (LAN), ali se preko nje mogu prenositi i druge digitalizirane informacije, npr. glas i slika. Najpoznatija izvedba globalne mreže je Internet . Drugi naziv u literaturi na hrvatskom jeziku za ovaj pojam su mreža na širem području, mreža za velike udaljenosti i mreža širokih područja. Za izgradnju globalnih mreža koristi se više različitih usluga prijenosa.
Wi Fi	Wi-Fi (Wireless-Fidelity) je bežična mreža gdje se podaci između dva ili više računala prenose pomoću radio frekvencija (RF) i odgovarajućih antena. Najčešće se koristi u LAN mrežama (WLAN), ali se u posljednje vrijeme sve više nudi i bežični pristup WAN mreži - internetu .
WLAN	Područje bežične lokalne mreže (Wireless local area network)